

Gäller för: Verksamhet Psykiatri Affektiva, Verksamhet Psykiatri Psykos,
Verksamhet Neuropsykiatri, Verksamhet Beroende
Innehållsansvar: Jonatan Jannert, (jonja18), Specialistläkare
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Karina Stein, (karst15), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-12

Giltig till: 2028-01-12

Visitation och genomgång av patienttillhörigheter i psykiatrisk slutenvård

Syfte

Denna rutin syftar till att tydliggöra arbetssätt när visitation eller ytlig kroppsbesiktning blir aktuellt inom psykiatrisk verksamhet. Rutinen baseras på bestämmelser i LPT-lagstiftningen (21 § och 23-24 §), vilket innebär att den omfattar samtliga patienter som vårdas på avdelningen.

21 § En patient får inte inneha

1. narkotika, alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller sådana varor som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor,
2. sådana medel som avses i lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel,
3. injektionssprutor eller kanyler, som kan användas för insprutning i människokroppen,
4. andra föremål som är särskilt ägnade att användas för missbruk av eller annan befattningsmedel med narkotika, eller
5. annan egendom som kan skada honom eller henne själv eller någon annan eller vara till men för vården eller ordningen på vårdinrättningen.

Påträffas sådan egendom som avses i första stycket, ska den omhändertas.

23 §

Om det är nödvändigt får en patient kroppsvisiteras eller ytligt kroppsbesiktigas för kontroll av att han eller hon inte bär på sig sådan egendom som avses i 21 § eller, när det gäller en patient vars rätt att använda elektroniska kommunikationstjänster är inskränkt, utrustning som avses i 20 b §. Om möjligt skall ett vittne närvara när åtgärden utförs.

23 a §

Bestämmelserna i 21 och 23 §§ ska gälla alla som vårdas vid en sjukvårdsinrättning eller avdelning för sluten psykiatrisk tvångsvård. Lag (2014:522).

Vid påträffande och omhändertagande av otillåtna föremål enligt ovan gäller:

24 §

Har narkotika, alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel, sådana medel som avses i lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller sådana varor som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor omhändertagits enligt 21 eller 22 § eller har sådan egendom påträffats där patienter intagits för tvångsvård utan att det finns någon känd ägare till egendomen, ska chefsöverläkaren låta förstöra eller sälja egendomen enligt bestämmelserna om beslagtagna egendom i 2 § 1 första stycket lagen (1958:205) om förverkande av alkohol m.m. Detsamma gäller i fråga om injektionssprutor eller kanyler, som kan användas för insprutning i människokroppen, och i fråga om andra föremål som är särskilt ägnade att användas för missbruk av eller annan befattning med narkotika.

Arbetsbeskrivning

Patienter får, om det bedöms vara nödvändigt, visiteras för att tillse att de inte bär med sig olämpliga föremål, se ovan exempel i 21 § LPT

Bedömning och beslut om kroppsvisitation eller ytlig kroppsbesiktning

Vid inskrivning och återkomst från permission görs en bedömning av om visitation ska genomföras, i syfte att förhindra att farliga föremål kommer in på avdelningen. Bedömningen görs alltid, även om

tillhörigheterna gått igenom på akutmottagning eller annan vårdenhet innan ankomst till aktuell vårdavdelning. Om en patient som vårdas frivilligt inte samtycker till beslut om kroppsvisitation ska man ta ställning till om patient kan beredas vård på enheten på ett sätt som är säkert för såväl patient som medpatienter.

Innan intagningsbeslut har fattats, men efter utfärdande av vårdintyg och kvarhållandebeslut, får beslut om visitation och ytlig kroppsbesiktning fattas av alla läkare. I övrigt ansvarar läkare med skriftlig LPT-delegation för samma beslut.

Vid beslut om kroppsvisitation går två medarbetare tillsammans med patienten igenom hens ytterkläder, skor och väskor. Patientens kläder undersöks och patienten får själv tömma sina fickor och vända ut och in på dem.

Vad gäller ytlig kroppsbesiktning bör denna åtgärd användas i undantagsfall. Patienten ska klä av sig i närvaro av två medarbetare och den nakna kroppen, inklusive armhålor, hår och fotsulor ska granskas (patienten får ej vidröras). Även patientens kläder och väskor ska genomsökas.

Tas beslut om kroppsvisitation eller ytlig kroppsbesiktning ska detta dokumenteras i Melior.

Besökande

Observera att besökare aldrig får visiteras eller få sina tillhörigheter genomsökta, men de ska informeras om vilka föremål som inte är tillåtna på avdelningen. Verksamhetens ordningsregler kan dock ange att besökande måste lämna ifrån sig ytterkläder och väskor. Om besökande vägrar detta kan de nekas att komma in på avdelningen. Finns misstanke om att besökande kommer att lämna över något otillåtet till patienten ska besöket vara övervakat efter beslut om besöksinskränkning. Efter besöket kan, enligt ovan, patienten visiteras.

Observera! Undantag för Östra sjukhuset PK-huset

Socialstyrelsen har godkänt en tillämpning av ”Lagen om kontroll av berusningsmedel på sjukhus SFS (1985:12)” för hela PK-huset på Östra sjukhusets tomt. Visitation kan därmed finnas som ordningsregel på de vårdavdelningar som finns på PK-huset på Östra sjukhuset.

Ansvar

Verksamhetschef ansvarar för att rutinen finns. Vårdenhetschef ansvarar för att rutinen upprätthålls på avdelningen, samt upprättande och dokumentation av allmänna ordningsregler på enheten.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschef tillsammans med verksamhetsutvecklare ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior. Avvikelse från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Relaterad information

Rutin LPT – Lagen om psykiatrisk tvångsvård [LPT- lagen om psykiatrisk tvångsvård](#)

Säkerhetshandbok, SU [Säkerhetshandboken](#)

Lag (SFS 1985:12) om kontroll av berusningsmedel på sjukhus [Lag \(1985:12\) om kontroll av berusningsmedel på sjukhus | Sveriges riksdag](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Psykiatri Affektiva, Verksamhet Psykiatri Psykos, Verksamhet Neuropsykiatri, Verksamhet Beroende

Innehållsansvar: Jonatan Jannert, (jonja18), Specialistläkare

Granskad av: Mathias Alvidius, (matal), Verksamhetschef, Pia Rydell, (piary1), Verksamhetschef, Anna Sveide Antonelli, (annsv59), Verksamhetschef

Godkänd av: Karina Stein, (karst15), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9806-1988473940-320

Version: 7.0

Giltig från: 2026-01-12

Giltig till: 2028-01-12